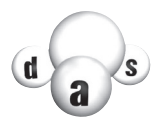
Peter Macsovszky

PIMPARAPIPA!

edícia próza

drewo a srd
založené 1994
30-ROČNÁ EDÍCIA

KNIŽNÁ EDÍCIA
ČASOPISU VLNA

Peter Macsovszky

PIMPARAPIPA!

edícia próza

Peter Macsovszky: Pimparapipa!
Copyright © Peter Macsovszky, 2024

Slovak edition © Občianske združenie Vlna / drewo a srd, Bratislava 2024
Cover design & layout © Matej Lacko

Vydanie prvé.
Edícia próza.
Všetky práva vyhradené.

Jazykové korektúry: Jaroslav Šrank
Redaktor knižnej edície: Peter Šulej

Interné katalógové číslo: DAS220PROZ02/2024
ISBN: 978-80-89550-9-9-9

fond na podporu umenia

Vydanie knihy z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

PIMPARAPIPA!

NEPOZDRAVENÝ MUŽ

0:

Bielovlasý obyvateľ bytu na druhom alebo treťom poschodí zamkol dvere svojho bytu a pobral sa neosvetlenou chodbičkou k výťahom. Vo chvíli, keď opúšťal prítmie chodby a vychádzal na priestranstvo pred výťahovými dverami, ešte netušil, že v nasledujúcich minútach sa on, bielovlasý obyvateľ bytu päťposchodového nájomného domu, zmení na nepozdraveného muža.

Po povrchu planéty, krútiacej sa kdesi na okraji údajne neveľmi významnej galaxie, sa špacírujú stovky miliónov, ak nie aspoň poldruha miliardy bielovlasých pánov. Nie každý bielovlasý pán je matuzalem. Niekto ošedivie krátko po dovŕšení tridsiateho roku života, niekto sa s bielymi vlasmi už narodí.

Po povrchu planéty, ktorá sa podľa väčšiny vedcov podobá guli a na ktorej je dostatok vzduchu, vody a úrodnej pôdy na to, aby tu v konfliktných i nekonfliktných obdobiach mohli existovať rôzne formy viac i menej inteligentného života, sa potulujú stovky miliónov nepozdravených bielovlasých pánov. Napokon, nie je nič neobvyklé na tom, ak niekto zostane nepozdravený aj niekoľkokrát za deň. Stav nepozdravenosti nemožno porovnávať s terminálnou chorobou, tak o čo ide. A predsa existujú na povrchu planéty s predvídateľnými i nepredvídateľnými klimatickými poruchami takí bielovlasí páni, ktorých premena na nepozdravených mužov dramaticky zaskočí.

Zaskočí ich napriek tomu, že počas svojho života už nespočetnekrát zažili, že im niekto neopätoval pozdrav.

01:

Z výťahu vystúpila mladá žena, ktorá bývala na tom istom poschodí ako bielovlasý pán. Bola vysokej postavy, ako väčšina tunajších žien, a vyznačovala sa sebavedomým držaním tela. Bielovlasý pán ju poznal len odzadu. Dnes sa stalo prvýkrát, že

sa s ňou stretol tvárou v tvár. Bielovlasý pán, obyvateľ bytu na druhom, prípadne treťom poschodí, sa na mladú ženu usmial a slušne sa jej pozdravil.

Žena nepovedala nič, ani sa na bielovlasého pána nepozrela, prešla pri ňom a chystala sa zabočiť do chodbičky, na konci ktorej sa nachádzali dvere jej bytu, presne oproti dverám bielovlasého pána na opačnom konci chodby.

Bielovlasý pán, ktorý už v živote videl a zažil kadečo, usúdil, že mladá žena zrejme nepočula jeho pozdrav, nuž pozdravil sa ešte raz, hlasnejšie.

Žena zastala a pomaly sa obrátila k bielovlasému pánovi. Mrazivým pohľadom si ho premerala od hlavy až po päty a bez toho, aby z úst vypustila čo len hlásku, sa znovu obrátila k bielovlasému pánovi chrbtom a zabočila do neosvetlenej chodbičky.

V prvej chvíli si bielovlasý pán, ktorého už smelo možno označiť za nepozdraveného muža, správanie mladej susedy vyložil ako demonštráciu prevahy. Ľudí k takýmto reakciám inšpirujú rôzne motívy. Bielovlasý pán bol však múdrejší, než aby sa nechal zviesť vysvetlením, ktoré mu napadlo v prvej chvíli. To jest, nezačal sa prehŕňať v pravdepodobných i nepravdepodobných motiváciách mladej ženy.

Stav nepozdravenosti sa však nerozplynul. Stuhol do podoby zatiaľ neviditeľnej mátohy, ktorá, o tom bielovlasému pánovi vonkoncom nenapadlo pochybovať, sa ho chystala sprevádzať počas celého dňa.

Bielovlasý pán sa rozhodol, že sa neurazí. No i tak nechápal, prečo mu tá urastená slečna, ktorej byt sa nachádzal na opačnom konci neosvetlenej chodby, neopätovala pozdrav.

02:

Je vylúčené, premýšľal nepozdravený muž, aby nezačula druhý, zopakovaný, zreteľnejší pozdrav. Obrátila sa predsa. Premerala si ho od hlavy po päty. Vrchnú peru mala opovržlivo zakrivenú. Skrátka, demonštratívne sa nepozdravila jemu, bielovlasému mužovi, ktorý v živote už čo-to videl a zakúsil. Na planéte, ktorá v zanedbateľných končinách údajne bezvýznamnej galaxie disponuje dostatkom vzduchu, vody a úrodnej pôdy na to, aby tu mohli v stave mierovom i bojovom koexistovať rôzne formy celkom inteligentného i menej inteligentného života.

Druhýkrát sa určite pozdravil zreteľnejšie. V tóne jeho pozdravu určite nezaznela ani výčitka, ani požadovačnosť. Veď sa usmial. Aj druhýkrát.

Nie, morfondíroval nepozdravený muž, keď na prízemí vystúpil z výťahu a zamieril ku vchodovým dverám, jeho úsmev si nemohla vysvetliť ako erotickú výzvu. On, pred chvíľou ešte bielovlasý pán z bytu na druhom alebo treťom poschodí, teraz už len nepozdravený muž, vie predsa veľmi dobre, ako pôsobia jeho úsmevy. Placho. Pretože vyzývavo sa nedokáže usmievať. Iba placho, hanblivo, lebo od útleho detstva sa nevie odnaučiť od hanblivosti.

03:

Hanblivosť ešte stále bráni jeho hlasu vyletieť a naširoko rozprestrieť krídla. Hanblivosť novopečenému nepozdravenému mužovi v detstve znemožnila opätovať pozdravy dospelých. Teraz, na sklonku života, zahanbene priznáva, že v detstve sa mu bez akéhokoľvek zlomyseľného zámeru podarilo premeniť masy občanov a občianok na zástupy nepozdravených mužov a žien.

Ako dieťa neopätoval pozdravy, lebo sa hanbil za svoj hlas. Hanbil sa zaň natoľko, že sa úplne prestal rozprávať s cudzími

ľuďmi, ba aj s väčšinou nie bezprostredných príbuzných. Nepripadalo mu prirodzené len tak hocikedy, v hocijakom prostredí, pred hocikým vypúšťať svoj skutočný hlas. Vo chvíľach, keď už sa nijako nemohol vyhnúť tomu, aby niečo povedal, buď šepkal, alebo vysúkal zo seba akýsi znetvorený, nosový polohlas.

Bol presvedčený o tom, že dospelí sú čudní, keď sa tak suverénne, nahlas rozprávajú medzi sebou. Niekde v zastrčenej komnate svojej duše, v komnate, na ktorej popraskaných dverách visel zhrdzavený zámok, chápal, že v dospelosti, ktorá sa každým dňom len približuje a približuje, aj on bude musieť rozprávať nahlas. No kým nie je dospelý, nik ho nemôže prinútiť, aby sa tak správal.

Ako dieťa sa rád pozeral na chrbty kníh, ktoré čítajú dospelí. Zavše si vypýtal povolenie, aby ich smel vybrať z vitríny. Listoval si v nich, prezeral si obrázky, ak tam nejaké boli, ale nezačítal sa do nich. Bol poslušný chlapec, uveril dospelým, keď mu hovorili, že na tie knihy ešte má čas, teraz by ich nepochopil.

Z nepochopiteľného dôvodu sa v istom období, asi medzi ôsmym a desiatym rokom, zaľúbil do napoleonovskej epochy. Asi ho ovplyvnili historické a dobrodružné filmy, ktoré vysielala vtedajšia televízia.

04:

Knihu Napoleon Bonaparte mu kúpil ktosi z príbuzenstva, zrejme krstná matka. Kniha mala krásny modrý obal s Napoleonovým portrétom v oválnom ráme so žltým pozadím. Chlapec, z ktorého o desaťročia neskôr mladá suseda urobí nepozdraveného muža, sa vedel dlhé minúty pozerať na Napoleonovu tvár. Vo vnútri knihy nebolo na čo pozerať, pretože neobsahovala obrázky.

Kniha mala takmer sedemsto strán, z čoho malému chlapcovi bolo jasné, že je určená dospelým. Knihy, ktoré socialistické

vydavateľstvá vydávali pre jeho rovesníkov, zriedkakedy presahovali dvesto strán.

Nikto mu nezakázal čítať knihu o Napoleonovi Bonapartovi, pretože kniha bola jeho, aj keď ju uložili do matkinej knižnice. Napriek neexistencii zákazu však nikdy nepodľahol pokušeniu začítať sa do knihy. Plánoval, že si ju prečíta v dospelosti. Dovtedy bude svoje fantázie o Napoleonovi živiť z časopiseckých článkov a z obrázkových umenovedných publikácií.

Knihu o Napoleonovi napísal sovietsky historik Albert Zacharovič Manfred. V úvode marxisticky zmýšľajúci autor píše, že na napoleonskej téme pracoval mnoho rokov, no aj tak sa nazdával, že stále nemá morálne právo uverejniť niečo z tejto problematiky.

Zdržanlivosť Alfreda Zachariviča Manfreda bola živená zrejme nielen rešpektom k monografii Napoleon, ktorú napísal ukrajinsko-sovietsky historik Jevgenij Viktorovič Tarle, ale aj priateľstvom dvoch vedcov.

Tarleho Napoleon vyšiel tridsaťpäť rokov predtým, ako Manfred napísal predslov k svojmu Napoleonovi. Manfredov Napoleon vyšiel v roku 1971, čiže v roku, keď Manfred mal šesťdesiatpäť rokov a od smrti ho delilo len päť rokov.

05:

Sotva možno pochybovať o tom, že slovo muž v názve tejto, dajme tomu, novely podráždi nielen niektoré čitateľky, ale aj niektorých čitateľov. Aj v mužskej populácii tejto planéty, kedysi považovanej za stred všehomíra, sa vyskytujú muži, ktorým sa obráti žalúdok, keď uvidia slovo muž. Do tejto množiny patrí aj bielovlasý pán, obyvateľ bytu na druhom alebo treťom poschodí, z ktorého suseda v priebehu necelej minúty urobila nepozdraveného muža.

Komu vlastne mladá suseda neopätovala pozdrav? Mužovi? Susedovi? Človeku? Blížnemu? Starcovi? Prečo sa táto novela

nevolá radšej Nepozdravený človek? Veď slovo človek zahŕňa aj ženu. Po povrchu tejto planéty sa predsa špacíruje, potuluje, cieľavedome kráča nielen mnoho nepozdravených mužov, ale možno ešte viac nepozdravených žien.

Možno pozdrav neopätovala mužovi. Pretože práve v ten deň mala nepríjemný zážitok. Ale takisto ho aj nemusela mať, možno ju naozaj nikto neobťažoval, možno sa jej muži hnusia už od detstva, sama nechápe prečo. Za to sa na ňu naozaj nemožno hnevať. Aj nepozdravenému mužovi sa muži hnusia.

Hnusia sa mu tenké chlpaté lýtka, keď sa roztrasú tesne pred ejakuláciou. Hnusia sa mu lačné pohľady pätnásťročných šarvancov. Hnusia sa mu telocvikárove požívačné pery. Neznáša vystatovačné reči, ktoré ho dodnes neprestali mátať, hoci zaznievali pred vyše štyridsiatimi rokmi v šatniach pred i po telesnej výchove.

Šatňa. Presne to je to miesto, kde sa zrodil jeho odpor voči celému mužskému svetu: voči ideám, nástrojom i zábavám mužského univerza. Kto má väčší penis. V predposlednom ročníku na základnej. A pritom nikto ho nevyťahuje, nikto nepriniesol pravítko. Na strednej sa už rozpráva o prsiach spolužiačok. O mohutnej kope sena za lesoparkom, kde by sa mohlo nerušene súložiť. Na vysokej sa o takých veciach nerozpráva, zato niektorí, prírodou štedro obdarení spolužiaci sa zo šatne do sprchy a potom zo sprchy do šatne presúšajú úplne nahí, tu a tam sa pristavia na kus reči a nechajú, aby ostatní závistlivo obdivovali ich prirodzenie.

Sprcha, veru, lebo na vysokej sa treba sprchovať. Pravdou je, že na základnej, ba ani na gymnáziu neboli k dispozícii žiadne sprchy. Na základnej sa smrdelo až do piatka či soboty, keď nadišiel čas kúpeľa vo vani, na gymnáziu len do konca vyučovania.

Dodnes sa ho chytá triaška, keď začuje debaty o futbale, hokeji, tenise, politickej situácii. Napĺňa ho odporom všetko to, čo ženy na mužoch obdivujú.

Možno neopätovala pozdrav susedovi. Je to pochopiteľné. Možno kedysi žila v činžiaku, kde sa každému susedovi pri každej možnej príležitosti zdravila, no máloktorý z nich sa jej odzdravil. Možno bola zamestnaná na pracoviskách, kde jej bodré ranné pozdravy takisto nepadali na úrodnú pôdu. A preto si zaumienila, že sa už žiadnemu susedovi nebude zdraviť.

Ani za to sa nemožno na mladú susedu hnevať, že sa jej nechce opätovať pozdrav človeku. Pravdepodobne ide o aktívnu ochrankyňu životného prostredia, čo jej umožnilo nazrieť do všetkých hrôz, ktoré človek v prírode napáchal. Lesy zmenené na zhoreniská, znečistené jazerá, väznené, zmrzačené, zmasakrované zvieratá. O dejinách ľudstva ani nehovoriac. Možno si prečítala historickú prácu o francúzskej revolúcii a následných napoleonských vojnách a povedala si, že nijaký človek si nezaslúži, aby mu opätovala pozdrav.

Žeby neopätovala len pozdravy starcov? Takisto pochopiteľné. Na povrchu tejto planéty sa nájde len hŕstka jedincov, ktorým by sa starci a stareny nehnusili. Z ich pohľadu sála hrôza, volanie o pomoc, pomstychtivosť, opovrhnutiahodný strach zo smrti. Telá starcov a starien páchnu, no oni a ony ten pach necítia, priblížia sa k človeku na centimetrovú vzdialenosť nielen preto, lebo zle vidia, ale aj zle počujú. Telá starcov a starien sú ochabnuté, fľakaté, zvráskavené, skrátka škaredé. No vzhľad, ktorým ich obdaril vysoký vek, im vôbec nebráni v tom, aby sa vybrali na termálne kúpaliská a pretŕčali sa tam vo vyzývavých plavkách.

Mladá suseda neopätuje pozdravy starcom preto, lebo si myslí, že všetci starci sú chlípni. Mladá suseda pochádza z chudobných pomerov, nemohli si dovoliť tak často kupovať novú obuv; staré, zošliapané, vykrivené, deravé topánky dali radšej opraviť. Obuvník býval o dva domy ďalej. Raz, keď dievčatko, z ktorého sa neskôr stane mladá suseda meniaca starcov na nepozdravených mužov, prinieslo starému obuvníkovi topánky, obuvník ju zdržal s tým, že jej niečo ukáže.

Najprv si zakry oči, riekol obuvník. Poviem ti, kedy sa môžeš pozerať. Teraz! Dievčatko pozrelo na obuvníka, no v prvej chvíli nevidelo na ňom nič zvláštne. Potom jej pohľad skĺzol do obuvníkovho rozkroku. Obuvník mal rozopnutý rázporok a cez otvor vytŕčal obuvníkov ukazovák. Obuvník ukazovákom žartovne pohyboval. Dobré, čo? komentoval svoju produkciu a vzápätí dodal: A teraz ti ukážem úplne iný prst.

06:

Pozdravy neopätuje len bradatým starcom. V poriadku, dá sa to chápať, bradatí starci často nosia na svojich belostných bradách zvyšky jedla. Bielovlasý pán však nemá bradu. Možno sa však stalo len to, že mladá suseda naňho pozrela úchytkom a vyhodnotila, že bielovlasý sused je bradatý starec.

A možno sa mladej susede bradatí starci zhnusili v Ríme, konkrétne v Rafaelových Stanzách, kde uvidela Platóna, ako sa naparuje na schodoch Aténskej školy. Vôbec sa jej ten zachmúrený Platón nepozdával. Nenaháňal jej síce hrôzu, no pripomínal jej iného bradatého starca, ktorý je fakt hnusný. Nachádza sa na maľbe Williama Blaka, ktorá sa volá Elohim tvorí Adama.

Elohim na Blakovej maľbe má podobne zvraštené obočie ako Platón na Rafaelovej freske. Sotva možno pochybovať o tom, že Blake videl reprodukciu Aténskej školy. O Williamovi Blakovi sa predsa vie, že bol veľkým obdivovateľom Michelangela, ktorého obdivoval aj Rafael. Rafael Michelangela obdivoval – bolo to pravdepodobne po tom, ako stihol doobdivovať Leonarda, ktorý mu poslúžil ako model pre Platóna – natoľko, že Aténska škola vyzerá, ako keby ju namaľoval Michelangelo. A Blakov Elohim je zachmúrený ako Rafaelov Platón.

Rafaelov Platón pravdepodobne nie je zachmúrený, len žmúri do silného južanského slnka. Práve vyliezol z tieňa. Figliarsky žiak by asi dodal, že z jaskyne, ktorú si vymyslel.

Vlastne ani Blakov Elohim nie je zachmúrený, iba čímsi vydesený. Možno ho desí vlastná rozkolísaná identita. V hebrejčine totiž Elohim neoznačuje jediného boha či božstvo, ale skupinu bohov, božstiev. Jednotné číslo, od ktorého je Elohim odvodené, znie: Eloah. Slabika El označuje ugaritského Otca bohov. Ak sa niekto chce vybrať po fakticky strmej interpretačnej ceste, tak si môže vziať do hlavy, že Blakov Elohim je v skutočnosti El, Otec bohov, ktorý práve tvorí prvého pozemského boha – Adama.

Des v jeho očiach mu naozaj nemožno zazlievať.

07:

Keby mladá suseda, ktorá z bielovlasého pána akoby šibnutím čarovného prútika urobila nepozdraveného muža, čítala Platónov Štát, možno by sa až tak nedesila starcov. Opodstatnene však možno predpokladať, že o niekom ako Platón ani len nepočula. Ale ak o ňom počula a náhodou je aj stúpenkyňou liberálnych ideí, potom Štát odmietla čítať preto, lebo sa kdesi dopočula, že štátna forma, ktorú Platón považuje za ideálnu, má vlastne totalitárny charakter.

Ak je bojovníčkou za rovnoprávnosť pohlaví, tak Platónov Štát nečítala preto, lebo niekto jej povedal, že Platón v štáte pridelil ženám nezávideniahodnú úlohu: ženy a deti totiž majú tvoriť spoločné vlastníctvo občanov.

Bojovníčke za rovnoprávnosť pohlaví môže byť sympatické, že podľa Platónovho Sokrata prirodzenosť muža a ženy je rovnaká. Nejestvuje teda, priateľ môj, vraví Sokrates, zamestnanie súvisiace so štátnou správou, ktoré by patrilo žene, lebo je žena, alebo mužovi, lebo je muž, pretože prirodzené vlohy sú rovnako rozdelené medzi obidve pohlavia a žena má na základe svojej prirodzenosti práve tak nárok na všetky zamestnania ako muž…

So zakončením predchádzajúcej vety, ktorú Platón vložil Sokratovi do úst, však bojovníčka za rovnoprávnosť mužov

a žien asi súhlasiť nebude: ... ibaže pri všetkých mužoch je žena slabším tvorom.

Možno v športe tým slabším tvorom nie je zákonite. Podľa Platónovho Sokrata aj ženy majú právo na gymnastickú výchovu a na vojenský výcvik a treba s nimi zaobchádzať ako s mužmi.

Ak mladá suseda absolvovala strednú školu, určite sa jej naskytla možnosť vidieť Platónovu podobizeň. Platóna nikdy nezobrazujú bez brady. Platón, totalita, brada. Bradatí muži vymýšľajú odporné veci.

Svet v kresťanskom kultúrnom okruhu, aspoň podľa umelcov vyškolených skúsenými vykladačmi písma, stvoril bradatý, bielovlasý boh.

Pokiaľ ide o problém starcov a starien vo všeobecnosti, o ich prítomnosť v spoločnom a spoločenskom dianí, Platónov Sokrates navrhuje nielen to, aby v telocvičniach cvičili ženy vedno s mužmi a cvičili tak ako muži, čiže úplne nahé, ale aby si spolu s nimi spevňovali telá aj stareny, pretože aj starci, vráskaví a škaredí, cvičia spoločne s mládencami.

Sokrates uznáva, že pohľad na takú kavalkádu starých i mladých tiel by mohol vyvolávať výbuchy smiechu. Filozof však vraví, že prípadných vtipkárov treba požiadať, aby si radšej zachovali vážnosť, pretože, ak si spomenú, nebolo to tak dávno, čo Gréci pokladali za mrzké a smiešne, keď sa muži ukazovali nahí.

08:

Aj nepozdravený muž, keď bol malý chlapec, považoval nahotu ľudského tela za mrzkú. Nepovažoval ju však za mrzkú z vlastného, hlbinného presvedčenia; za mrzkú ju považoval preto, lebo vyrastal medzi starými ľuďmi, ktorí do neho vštepili odpor k nahému telu.

Nahota mu naháňala taký strach, že v lete odmietal nosiť krátke nohavice. Keď na hodinách telesnej výchovy na základnej škole telocvikár vyžadoval od chlapcov, aby nosili červené trenírky a biele tielka, cítil sa ponížený. Nikomu predsa nechcel ukazovať holé stehná, holé lýtka, holé ramená.

Plavárne, mestské nekryté a prírodné kúpaliská ho desili. Keď prišiel víkend a teplota vystúpila nad tridsať stupňov, vedel, že bude musieť ísť s matkou alebo so sesternicami na kúpalisko. Nebol ešte dosť veľký na to, aby mohol o sebe rozhodovať. Bol len kuriózným predmetom, o ktorého osude rozhodovala rodina.

Na kúpalisku každému prezliekaniu do plaviek predchádzali zdĺhavé a trápne ceremónie, vertikálny červ, paragraf s rukami pritisnutými na prsia, skrúcajúci sa na rozhorúčenom betóne.

Keď chlapec, z ktorého sa o vyše štyridsať rokov neskôr stane nepozdravený bielovlasý muž, dovŕšil dvanásty rok svojho života, prvýkrát pocítil vzrušenie z vlastnej nahoty. Navonok ďalej hral rolu hanblivého chalana, ktorý sa nerád odhaľuje. Ale keď nikto nebol doma, navliekol si červené trenírky, ten hnusný symbol útlaku, a producíroval sa pred zrkadlom. Počas týchto intímnych produkcií si začal všímať podivné pulzovanie v rozkroku. Neskôr už stačilo, aby si predstavil červené trenírky, a pohlavný úd mu hneď začal navierať. Konečne pochopil, že ho priťahuje to, čo sa pokladá za nízke, odporné, oplzlé.

09:

Zatiaľ čo v rozkroku sa už hlásil o slovo nepokoj mladého muža, v hlave naďalej panovalo dieťa lipnúce na nepochopiteľných rituáloch.

Rodičia kŕmia dieťa dovtedy, kým sa nenaučí jesť príborom. Chlapec, z ktorého v ďalekej krajine, na druhom alebo treťom poschodí, mladá suseda urobí nepozdraveného muža, sa naučil

narábať príborom vtedy, keď jeho rovesníci. Za istých okolností, v istých priestoroch však nedokázal vziať príbor do rúk.

Nebál sa používať príbor v družine, stravoval sa tam už ako sedemročný a príborom štrngal a škrípal takisto ako ostatní malí konzumenti. Suverénne narábal s vidličkou a nožom, keď sa stravoval doma, u matky alebo u starých rodičov z otcovej strany. Keď však pred neho položili jedlo v dome starej mamy z matkinej strany, len nehybne sedel a čakal, kým si prisadne stará mama, vezme lyžičku a nakŕmi ho. Sám nechápal, prečo sa takto správa. Nechápal, prečo sa hanbí, on, dvanásťročný chlapec, jesť pred starou matkou z maminej strany a prarodičmi samostatne.

Po polievke nasledoval vyprážaný kurací rezeň, zemiaková kaša a šalát. Stará mama, ktorú volal Heduš, trpezlivo nakrájala rezeň, napichla kúsok na vidličku a vidličku priblížila k chlapcovým ústam.

Hedviga neznášala variť, no varila vynikajúco, lebo do čohokoľvek sa pustila, odviedla perfektnú prácu. Varila v duchu najlepšej rakúsko-uhorskej tradície, ktorá sa na ňu, nevedno ako, preniesla z jej matky, chlapcovej prababky, ktorá bola profesionálna kuchárka a varila pre všelijakých grófov. Chlapec vlastne ľutoval, že lahodné jedlo nemohol zjesť vlastnými rukami, no ten rituál sa doňho zakvačil hádam naveky.

Ani vlastná matka nedokázala chlapca zbaviť rituálu víkendového kŕmenia. To už chlapca skôr prinútila natiahnuť si plavky.

Nakoniec predsa došlo k pokroku. Chlapec, pomaly už pätnásťročný, bol ochotný vziať príbor v Hedviginom dome do ruky pod podmienkou, že ho nechajú v miestnosti osamote.

10:

Pravdaže, aj v miestnosti, v ktorej zostal sám s tanierom rascovej polievky a s ťažkou, starodávnou lyžičkou, sa mohol hanbiť ďalej. Veď sa aj hanbil. Hanbil sa nielen pred nábytkom, pred

záclonou, pred čajovým servisom vo vitríne, ale predovšetkým sám pred sebou. Prečo sa musí správať takto zanovito? Čo by povedali spolužiaci, keby ho teraz videli? Čo by povedal Donatieu, imaginárny dôstojník z napoleonovských čias, s ktorým sa pred niekoľkými rokmi stretával v záhrade otcových rodičov, žijúcich v dome na opačnom konci mesta?

Čo by povedali spolužiaci, keby vyšlo najavo, že sa hanbí močiť postojačky a radšej sa na záchodovú misu posadí? Tohto zvyku sa nezbavil dodnes. A dobre urobil. Tých niekoľko partneriek, s ktorými sa počas uplynulých troch desaťročí delil o spoločnú domácnosť, sa naozaj nemohlo sťažovať na to, že po vykonaní malej potreby nesklápa dekel na záchodovej mise alebo ho pred použitím vôbec nedzvihne a pri odchode ho necháva pokropený močom.

Keďže sa hanbil močiť postojačky, odmietal skupinové močenie. Na školský záchod chodil väčšinou vtedy, keď tam nikto nebol. Samozrejme, záchod býval prázdny počas vyučovacej hodiny, no chlapec, z ktorého o štyri dekády mladá suseda urobí nepozdraveného muža, sa hanbil zdvihnúť ruku a vypýtať sa. Bridilo sa mu verejne priznávať, že aj on má biologické potreby.

Na záchode sa zásadne zavieral do kabínky. Ak sa stalo, že sa na záchod nahrnuli chalani, buď počkal, kým neodíde aj posledný z nich, alebo predstieral, že vykonáva veľkú potrebu. Predstieral to však nie perami, ktorými možno hodnoverne napodobňovať bzdenie, ale tak, že z kabínky dlho nevychádzal a nápadne hlasito šušťal toaletným papierom. Pritom po celý čas tŕpol, aby niektorý zo spolužiakov nevyliezol na horný okraj kabínky, aby ho potom odtiaľ otravoval.

Za svet nedokázal pochopiť, kto vymyslel, že muži musia močiť postojačky. Veď je to situácia priam stvorená na to, aby človek ukradomky alebo naopak bez najmenšieho ostychu preskúmal pipas spolučúrajúceho. Je vylúčené, že chlapcov nechávajú pipúchy spolužiakov ľahostajnými. A keďže veda dokázala, že mužský mozog sa neveľmi vyvíja, ani dospelí chlapi si

Koniec ukážky